

Lobota

Uredništvo in upravnništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4—, četrtletno Din 12—, polletno Din 23—, celoletno Din 45— — Inserati po tarifi

Leto I.

Kranj, 6. novembra 1937

Štev. 14.

Gorenjska kultura

Vsakdo med nami še danes sprašuje, ali sem zares Slovenec ali nisem. Ni lahko odgovoriti na to vprašanje, ker ni tako enostavno, kakor se na prvi pogled zdi. Mnogi odgovarjajo na to vprašanje sicer pritrdilno, toda njihova dejanja dokazujejo, da se niso nič kaj preveč stopili s slovenskimi narodnimi množicami.

Kdor si v resnici hoče lastiti pravico in čast, da je član slovenskega naroda, ta mora čutili globoko ljubezen do ozemlja, na katerem njegov narod gospodari, ta mora čutili, da je v njegovi krvi živa skupna zgodovina, ki jo je njegov narod preživel v političnem, gospodarskem, kulturnem pogledu, ta mora čutili, da je jezik, ki si ga je narod v dolgih stoletjih ustvaril, ena njegovih največjih svetinj in mogočno orožje proti vsem odpadnikom, ta mora končno čutili, da so dolga stoletja skupne zgodovine izoblikovala tudi svojevrstno duhovno podobo.

Gorenjci so lahko ponosni, da so mnogo pripomogli k izoblikovanju tega svojevrstnega duhovnega obličja, ki ga ima danes slovenski narod. Mnogi kovači slovenskega narodnega značaja so bili doma na Gorenjskem in njihovo delo, s katerim so oblikovali mehko, spremenljivo narodno dušo, se je zlilo v zakladnico vsega slovenskega naroda. Prvi slovenski pesnik je bil Gorenjec po rojstvu in je deloval med Gorenjci. Valentin Vodnik nam je v slovenski besedi prinesel prve glasove o francoski meščanski revoluciji. Vodnik se je boril proti zatiranju slovenskega naroda v fevdalni habsburški monarhiji in je z navdušenjem pozdravil „Ilirijo oživljeno“. Prešeren nam je desetletja za Vodnikom ustvaril visoki umetniški jezik, ki ga danes lahko uporabljamo tudi v najbolj umetniških in najbolj znanstvenih delih. Prešeren je bil doma v oni brezniški fari, ki je dala toliko slovenskih velikih mož in med njimi tudi „velikana učenosti“ — Matija Čop. Čop je bil tista gonilna sila, ki je preko Prešerna povežala slovenski kmečki narod z življenjem vse kulturne, napredne Evrope. Gorenjski gospodarji so dvigali gospodarstvo svojega naroda na višjo stopnjo in bili v tem zglede tudi ostali Evropi. Spominimo se samo slavnega čebelarja Antona Janše. Znanosti je dala Gorenjska takega predstavnika kot je Jurij Vega. Dolga je vrsta slikarjev, ki so svoj talent prinesli iz gorenjskih kmečkih domov. Med njimi je brat Čebelarja Janše — Lovro Janša. Kroparski okraj je dal Sloveniji Matjeva Langusa iz Kamne gorice. Umetniška razstava, ki jo bodo privedli v tem mesecu v Ljubljani, nam bo pokazala, kaj so vsem Slovencem dali v slikarstvu Šubići, ki so doma iz Škofje Loke. Škofja Loka nam je dala tudi enega naših največjih umetnikov — trpina Groharja.

To in še mnogo, česar ni mogoče v kratkem uvodniku navesti, nam je dala Gorenjska. Vse te zaklade moramo dvigniti iz zgodovinske shrambe, oživiti moramo te slavne podobe, če hočemo ohraniti visoko kulturno stopnjo, ki jo je dosegel ves slovenski narod. To je potrebno posebno danes, ko se toliko mračnih sil zaganja v osnove vse naše kulture in to pod lažnimi gesli, da hočejo prav te mračne sile ohraniti pravo podobo slovenskega naroda. Ali nam mar ne more biti žal, da se človek tolikih sposobnosti kot je recimo Aleš Ušeničnik, izneverja svoji Gorenjski in podpira s svojim delom

Petindvajseta obletnica balkanske vojne

Po rusko-japonski vojni se je ves Vzhod začel lomiti v revolucionarnih krčih. Vrelo je v Rusiji, v Perziji, na Kitajskem, v Turčiji. Kmete je davil še vedno jarem tlačanstva. Ti fevdalni preostanki so ovirali razvoj mlade industrije. Gospodarskemu stanju je ustrezala oblika vladavine, ki je bila povečini absolutna monarhija z mnogimi čisto fevdalnimi potezami. V vseh teh zaostalih monarhijah (Rusija, Turčija, Perzija in tudi Avstrija) so ječali razni narodi, ki so jih zatirali člani „gospodujočih narodov“.

Balkanski narodi — Srbi, Bolgari, Črnogorci, Grki — so l. 1912 sami poskusili zrušiti fevdalni ustroj takratne Turčije in si priborili narodno svobodo. Evropski diplomaciji to ni bilo všeč, ker je čutila, da se ji zaradi prevelike samostojnosti posameznih narodov v delu majejo tla pod nogami. Večina velikih evropskih držav (tudi najbolj demokratičnih) je ovirala s svojim poseganjem v tuje zadeve stremljenje balkanskih narodov po demokraciji njihovega javnega življenja. Vso politiko takratnih vodilnih evropskih držav je gibal dvoje načel: 1. konkurenca med njimi samimi za nove kolonije, za nove trge itd. in 2. strah pred samostojnim gibanjem tistih držav, ki so bile odvisne od „velesil“.

Toda mladih narodov ni bilo mo-

goče zaustaviti v njihovem osvobodilnem boju. V slavni bitki so porušili turški absolutizem, potrgali fevdalne tlačanske vezi in se osvobodili tudi nacionalno. Na mesto nesvobodnega kmeta je stopil več ali manj svobodni kmečki zemljiški lastnik.

Demokracija vsega sveta je podprla boj balkanskih narodov. Zahtevala je, naj velesile prepuste balkanske narode samim sebi, naj jih ne motijo s tujo intervencijo, naj ne ovirajo mladolurške revolucije. Tudi Slovenija je preživljala val demokratičnega navdušenja in požrtvovalnosti. Za narode, ki so se borili za narodno samostojnost, proti fevdalnemu ostankom in reakcionarnemu absolutizmu. Takrat je nabirala tudi Slovenija darove za srbske ranjence, pošiljala je zdravila in obveze za srbske in bolgarske junake, slovenski prostovoljci so odhajali v Srbijo, da bi podprli junaški boj demokratičnih balkanskih narodov. Spomin na to dobo je zato za nas Slovence časten. Slovenski narod bi ne smel nikdar pozabiti na to svojo junaško dobo. V predavanju spomladi l. 1913 je Ivan Cankar preroško vzkliknil: „Če mislijo ti štirje narodi, da so si sorodni in da bi najlaže in najbolje živeli, če bi bili združeni, naj se zgodi po njih želji, naj si v božjem imenu zgrade zvezno republiko jugoslovansko!“

Palestinsko vprašanje

Arabci se bojujejo v Palestini za svojo narodno samostojnost, bojujejo se proti najmočnejšemu — čeprav ne najnasilnejšemu, najbolj nazadnjaškemu — stebri vsega imperialističnega sistema. Njihov boj je napreden, čeprav je mnogo pojavov, ki skrivajo njegovo jasno podobo. Ker se je ta boj šele začel, zato so se mu pridružile tudi nazadnjaške plasti, ki se bodo ločile od delavskih in kmečkih množic, čim se bodo vsaj deloma izpolnile njihove posebne zahteve. Ne smemo se torej čuditi, če se bojujejo danes proti Angležem tudi cerkveni krogi, muftiji itd. Arabci so proti cionističnemu naseljevanju in izročanju njihove zemlje cionistom, ki se opirajo na angleške

bajonete, niso pa proti židovskim delavcem, ki so za svobodo arabskega naroda. Židovski delavci se dajo raje zapreti in izgnati v arabske vasi kot v cionistične. Zato jih cionisti silno sovražijo in preganjajo. Arabski srd na cioniste torej ni nikak antisemitizem.

Da skušajo Mussolini in Hitler ribariti v kalnem in izrabiti arabski upor proti Angležem, je jasno. Ne smemo pa misliti, da sta ga povzročila samo Mussolini in Hitler. Panislamski svet je leta 1936 razglasil Maročanom, naj ne podpirajo generala Franka. Prav tako so nastopili proti generalu Franku rifski Kabili. Fašisti torej nimajo sreče s svojimi ponudbami, češ, da hočejo ščititi islam.

Angleške občinske volitve

Občinske volitve, ki so se vršile zadnji ponedeljek v Angliji, so glasom dosedanjih poročil prinesle zmago Delavski stranki v Londonu samem, konservativcem pa v provinci. Seveda

najbolj nazadnjaške kroge v katoliških vrstah? Ali ni naša dolžnost, da spominimo take slovenske duhovnike na fiste slovenske duhovnike, za katere je dr. A. Žigon nekoč napisal jedrnatno označitev: „Plemenit mož, razborit mož, gorenjski mož nemškega zrna“? Da, celo „nemško zrno“, nemška duhovna primes ni mogla ovirati gorenjskih mož, da bi ne bili resnično kulturni, resnično napredni in resnično slovenski možje.

Naša Gorenjska mora stopati na čelu vseh kulturnih, naprednih slovenskih množic. Vodnikov ima mnogo v preteklosti, pa jih bo našla tudi v sedanjosti dovolj. Tako bo Gorenjska pripomogla, da se bo ves slovenski narod združil in da bo lahko vzkliknil s Prešernom:

„Bog naj vse, kar nas je, živi tovarše združene!“

ne smemo pretravati političnega pomena teh volitev. Samouprava angleških občin je ena najvzlednejših demokratičnih pridobitev Anglije, zato so občinski sveti res upravne edinice, ne pa mestni ali vaški politični parlamenti. Za zadnje volitve je predvsem značilno dejstvo, da so fašisti pod vodstvom znanega Oswald-a Mosley popolnoma odpovedali in propadli: niti na deželi, niti v mestih niso mogli obdržati že itak maloštevilnih postojank. Londonske poulične demonstracije črnosrajčnejev so samo škodovale in okrnile njihove vrste. Uresničila se je napoved onih poznavalcev angleških razmer, ki so trdili, da zborovanja in shodi, katere je prirejal Mosley po inozemskih fašističnih vzorcih, v Angliji vzbujajo le smešne in cirkuške — občutke. Volilna udeležba v prestolnici je bila zadnji ponedeljek ša manjša kot pri prejšnjih občinskih volitvah: Volilo je samo 35% volilnih upravičencev. Trdi se, da je te slabe volilne udeležbe kriv dež, ki je lil cel ponedeljek tako, da volilci niso mogli iz hiš na običajno zelo oddaljena volišča.

Ustava kralj. Jugoslavije

§ 4. Državljanstvo je v kraljevini eno. VSI DRŽAVLJANI SO PRED ZAKONOM ENAKI. Vsi uživajo enako zaščito oblastev.

Zakon o tisku

§ 1. Tisk je svoboden. Svoboda tiska sestoji iz tega, da se neovirano izražajo misli v novinah ali drugih tiskanih predmetih . . .

Če je tako, potem so pretrpeli fašisti še večji poraz, kot se vidi iz volilnih rezultatov. Miroljubne demokrate je slabo vreme pač pridržalo doma, tako da niso šli na volišče, toda zagrizeni prijatelji diktature so kljub dežju odkorakali polnoštevilno na volišče, da bi demokracijo — s pomočjo njenih lastnih pridobitev — podrl. Zato moramo glasove vseh tistih volilcev, ki se niso udeležili volitev, z mirno dušo prištetih demokratičnim strankam; protidemokratski elementi ne igrajo slejkoprej v Angliji nobene vloge, če izvezememo kravale, katere uprizarjajo, da bi se jih zapazilo.

Oddaja mizarских del za novo šolo

Med domačimi mizarji vlada upravičeno razburjenje radi dejstva, da so bila brezizjemno vsa tozadevna dela oddana podjetjem izven Kranja in kljub temu, da so tukajšnji mizarji — ravnotako kakor vsi pridobitni sloji mesta — že leta in leta prispevali in plačevali v fond, iz katerega se novo ljudskošolsko poslopje baš zida. Od prizadetih krogov smo dobili dopis, katerega z malimi korekturami priobčujemo v celoti in ki se glasi:

Z oddajo mizarских del Ljubljancanom se je zopet enkrat dokazalo, kako lepo se upošteva domači obrtnik ter kakšna brezobzirna konkurenca vlada osobito v mizarški stroki. Javna dela so izpostavljena najširši kritiki, les je v cenah ogromno poskočil, ravnotako okovje in na tej podlagi so stavili domači mizarji svoje ponudbe. Da je les res dražji, so dokazali parketarji, ki so zahtevali 16—18% povišek na uradni proračun in ta povišek (16,38%) tudi faktično dosegli. Mislimo, da je domači obrtnik upravičen zahtevati pošteno plačilo za pošteno delo, osobito še od domače občine, kateri je redno plačeval liste občinske doklade, iz katerih se nova šola baš zida. Če je kako delo mogoče izvršiti doma, potem je to brez dvoma mizarško. Mizarji se ne čudimo, da toliko podjetnikov v naši stroki propade in obupa, ko s takimi cenami upropščamo drug drugega.

Za podkrepitev gornjih trditve navajamo samo en primer, namreč ceno sobnih vrat, ki so v uradnem proračunu postavljena s circa Din 435— za komad. Tozadevna kalkulacija izgleda pri današnjih cenah sledeče:

smrekov les 188 dm ³	Din 73—
hraslov prag	5—
vezane plošče	140—
delo	90—
okovje	64—
strojno delo	35—
pomožne tvarine	28—
grundiranje	8—
strešna lepenka	8—
	Din 451—

Vrata so bila prevzeta 16% pod uradno ceno Din 451—, to je 69-50 manj; če odračunamo še skoraj 3% odbitek pri vseh javnih delih, potem dobimo, da bo prodal mizar ta vrata po Din 363-50. Naša tozadevna popolnoma realna kalkulacija pa znese Din 451—. Upravičeno se potem vprašamo, kakšen bo izdelek, pa tudi kakšna doplačila bo občina plačala za morebitne izpremembe?

Celo postopanje odbora v tem slučaju pa najbolje osvetljuje dejstvo da so bila razpisana točno smučna okna in da niti eden domačih mizarjev nima patenta za izdelavo istih ter smo bili tako že ob razpisu licitacije naravnost izključeni od dodelitve teh del. Občinske doklade in obresti za bodočo ljudskošolsko posojilo pa bodo plačevali seveda mi

kranjski mizarji.

PO TUJINI

Brat slavnega socialista Jeana Jauresa, viceadmiral Jaures je umrl te dni v Parizu, star 77 let. Med svetovno vojno je bil komandant francoske flote v Severnem Atlantiku.

Italijanski poslanik v Parizu Cerrutti je zapustil Pariz 31. pr. m. zvečer. Ob odhodu je izjavil: „Obožavam Francijo ne samo radi njene privlačnosti, ampak tudi radi tega, kar ona v resnici predstavlja!“

Nemški poslanik na Dunaju von Papien se nahaja v Parizu. Poročajo, da si ogleduje Svetovno razstavo.

Uporniško letalo je napadlo in potopilo angleški parnik „Jan Weeme“, ki je imel na krovu dva člana Odbora za nevmešavanje, Šveda in Letonca. Parnik je plul iz Marseille v Barcelono in vozil žito ter kondenzirano mleko.

Kitajski bataljon „Preziralec smrti“ se je na povelje Čang-Kai-Šeka umaknil iz obleganega skladišča v internacionalno ozemlje. Iz skladišča so kljub nepretrganemu streljanju japonskih strojnih orodij odnesli na nevtralnem ozemlje vse orožje in nad 20 ranjenec. Maršal Čang-Kaj-Sek je vse častnike in vojake za dokazano junaštvo odlikoval in povišal.

Kongres radikal-social. stranke v Lille je odobril soglasno politiko vlade Ljudske fronte ter zlasti socialno-politične reforme. Kongres priznava ravnotako, da je sodelovanje v Ljudski fronti, kateri so izrekli popolno zaupanje volilci v kantonske in okrožne svete pri zadnjih volitvah, potrebno.

Odbor „Slovenske čitalnice v Gradcu“ in sicer: 80 letnega predsednika Kukmana, zdravnika dr. Kuneja in akademika Herga je avstrijska policija nedavno aretirala, prostore čitalnice pa zapečatila.

V Stockholmu se je začel dne 31. okt. t. l. „španski teden“, katerega namen je pomagati demokratični Španiji. Predsednik je senator Branting. 25 knjževnikov je s sodelovanjem slikarjev izdalo ilustrirano knjigo v počastitev branilcev Madrida.

V Berlinu je bilo na dan 29. sept. zaplenjenih 18 inozemskih časopisov in sicer: Sunday Times, Evening Standard, Daily Mirror; Argauer Tageblatt, Vaterland; Amsterd. Courant; Dagens Nyheter; Tidende, Aftenposten; Journal, Matin, Petit Journal, Figaro, Intransigeant, Epoque, Journal d. Débats, Temps.

Vlada republikanske Španije je odredila, da se morajo zdraviti vsi tuberkulozni v sanatorijih brezplačno.

Prvi tajnik angleškega poslanstva v Nan-Kingu je dobil živčni napad, ko je videl kako japonske granate kose kitajske begunce.

Konferenca o določitvi delovnega časa, ki jo je sklical minister trgovine za 29 oktobra v Zagreb, je preložena predvidoma na 8. novembra t. l.

„V sloves Slovenskemu akad. rodu“

Zadnjo soboto so se vršile na naši univerzi volitve v Akademsko akcijo, katere namen je skrbeti za to, da slovenska univerza ne bo ostala pri začetni zaslini ureditvi, ampak da se bo izpopolnila, kot to zahtevajo znanstvene potrebe in kulturne, gospodarske ter socialne razmere med našim narodom. Tudi ta akcija je poleg pre mnogih sličnih akcij na Slovenskem pravi „izraz dobe, v kateri živimo“.

Ta doba pa je prinesla Slovencem namesto „zlaf svobode v široko zasnovani samoupravni ednici“ hudo centralistično finančno kopito, zaradi česar smo danes kot nekdanj navezani na milo prosjačenje, kadar potrebujemo sredstev za zgraditev prepotrebni gospodarskih ali kulturnih ustanov. V zadnjih letih smo mogli videti, da dosedanje notranje-politične spremembe niso prinesle nobenega izboljšanja v tem oziru. Slejkoprej se mora slovensko ljudstvo boriti z vsemi sredstvi, da dobi iz Belgrada nekaj krajcarjev, ki pa so komaj senca tega, kar bi moralo biti. To dokazuje, da je vladajoča slovenska politična praksa od temelja zgrešena ter da stvarno slovenskim ljudem nikoli ne bo kdovekdaj koristila. Samostojni pokreti, kot je med drugimi tudi Akademsko akcija, so nastali prav zato, ker Slovenci nimamo nobenega pravega političnega življenja in smo tudi v tem oziru popolnoma odvisni od Belgrada.

Poglejmo pa sedaj ob primeru Akademске akcije, kako je v stvari s temi „samostojnimi“ pokreti. Za rešitev naloge, ki si jo je zastavila A. a. bi bilo potrebno sodelovanje samo slovensko in demokratično mislečih študentov, katerim lastna univerza zares pomeni

sredstvo za okrepitev ljudske kulturne in gospodarske moči. Vsi drugi so nasprotniki. Volitve, ki so se vršile v soboto, pa so pokazale čisto drugo sliko. Vložene so bile: „Slovenska lista“ katoliških akademikov, „Lista slovenskih demokratičnih študentov“, ki so jo podprli slovenski svobodoumni in levičarski študentje ter „Nacionalna lista“ jugoslovenskih nacionalistov. Vse, ki so pri volitvah nastopili za prvi dve listi, smemo smatrati za slovenske akademike, ki zares mislijo in čutijo s svojim narodom. In vendar so se v borbi za isto stvar ločili! Zakaj? Odgovor je prinesel nedeljski „Slovenec“ v naslovu članka, ki poroča o izidu teh volitev in ki se glasi: „Slovenski katoliški akademiki najmočnejša skupina. Tako torej! V borbi za kredite, ki so potrebni za gradnjo kemičnega in hidrotehničnega inštituta, za izpopolnitev medicinske fakultete in vsega drugega, kar potrebuje dostojna univerza, je predvsem važno število in moč katoliških akademikov! Ali je to samo ozkosrdno presojanje in ravnanje, ali so to politični računi? V obeh primerih je malo priporočljivo za položaj, v katerem se nahaja slovenska univerza in slovenski študent v razmerju z Belgradom, da v borbi za iste cilje tako lahkomišelnost merimo „svoje moči“. Od 1270 volilnih upravičencev je bilo oddanih glasov le 937 (veljavnih 924). Četrtnina sploh ni šla na volišče. Kdor pozna razporeditev na univerzi, mu bo zelo blizu misel, da je prav ta četrtnina slovenskih študentov s svojim molkom povdarila nesmiselnost takega načina borbe za slovensko stvar.

Naši ljudje v „naših“ tovarnah

Kako se vrše inspekcije v tovarnah

Od „OUZD“ smo prejeli sledeči dopis, katerega objavljamo resnici na ljubo in z željo, da se faktični v tem dopisu že javljeni pregledi od strani OUZD čimprej vpeljejo:

V 12. številki Vašega glasila z dne 23. 10. 1937. ste navedli na tretji strani pod naslovom „Naši ljudje v naših tovarnah“, da prireja Okrožni urad za zavarovanje delavcev „pogosto komisije in inspekcije v tovarniških obratih. Namen teh komisij je, da se čuva higijeno v tovarniških prostorih in da se kontrolira stanje varnostnih naprav, katerih svrha je čuvati delavce pred nevarnostmi.“

Z ozirom na navedeni članek ugotavljamo, da tukajšnji urad še ni vršil takih komisij in inspekcij. Revizije obratov po § 16. zakona o zavarovanju

delavcev, ki jih izvajajo tuadni organi, so namenjene zbiranju podatkov in ugotavljanju pravilnosti izvršenih prijav v zavarovanje ter se ne nanašajo na higijeno v obratih in varnostne naprave. Zato so tudi Vaše trditve in zahteve glede tukajšnjega urada neutemeljene, predvsem zahteva, da bi se odpravila „špijonaža, ki jo vršijo gotovi ljudje v socialnih institucijah v prid tovarn“.

Res pa je, da namerava Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani šele uvesti take preglede obratov v smislu §§ 114. in sl. zakona o zavarovanju delavcev in sicer s sodelovanjem delodajalcev in delojemalcev, t. j. s sodelovanjem vseh zavarovanih in nezavarovanih članov socialnega zavarovanja.

PODLISTEK

Delavec

J. Hora

Točno veš, delavec, da prihaja po šestih dneh vedno nedelja. Tudi svetopisemski Bog je počival sedmi dan, ko si je ogledoval svoje delo in ga spoznal za dobrega. Ti pa ne boš ogledoval svojega dela: pobegnilo je med tem na vse vetrove sveta, roke trgovcev so ga prevzele, ga zaupale vozovom, železnici, poštam in veselo, pošteno, od tebe izgotovljeno blago potuje h kupcu.

Najbrže koraka že kdo ponosno v ličnih blestečih čevljih, katere si ti skupaj zbil, iz usnja in žebeljčkov. Morda se spreha že kdo v obleki, katero si šival po zadnjih modnih predpisih, po cestah in se njegovega brezskrbnega telesa ovijajo mehki šivi tvojih rok. Ti damski krojač, kakšno srečo si pripravil deklici, ki v svoji nedeljski obleki hiti v cerkev ali koraka na sestanek in ti si povzročil, da je postala mikavna.

Morda prižiga ravno v tem trenutku gost v kavarni cigareto z vžigalico, katero si ti pomočil v temno zmes, ki se je na lesu strdila in ki, drgnjena ob fosfor, zažari kot rdeč plamen. In jaz, ki vdihavam smolnati vonj svežih

časopisov, ali si jaz predstavljam, da ste vi stavci, lomilci, strojniki dovršili to lahko stvar, ki mi prinaša poročila iz mikadovega carstva? In vi uredniki, ki me ob urnem krajsanju obveščate o stanju stvari, ki mi povzročajo skrb in me zanimajo! Daleč, daleč od vaših delavnih rok je zdaj vaše delo in službi življenju.

Ali še živi tisti švicarski državljani, ki mi je oborožen s povečevalnim steklom sestavil uro, katero nosim v žepu?

Vi ste napravili plug, katerega vidim tam v rjavih brazdah, bilo je v zatohli, bučeči tovarni, sedaj pa se sveti ta plug na soncu in opravlja svoje pripravljeno delo. Nikdar se ne bode srečali, ti kovač pluga, ti orač za plugom, ti ki žanješ, ti ki mlatiš, ti mlinar, ti pek! In vseeno je to vaše delo, rastoče delo, ki se vrli v krogu, in ti kovač, ki zajtrkuješ na kosu železa, ali nisi morda ravno pri tem plugu zaslužil tisti košček kruha, ki ga drobiš med zobmi?

Toda žal ne moreš grizti železa, katero tako neusmiljeno obdelavaš, ne moreš si skovati obleke, ne čevljev, ne stolov, niti skled krompirja. Prešli so časi, ko si v svoji barbarski kolibi črpal iz vseh virov te zemlje. Takrat, ko si z mogočnim kolom pobijal divjačino, boreč se najprej za lastno življenje; ko si užival to meso in se ogrinjal v te kože; ko si se nasitil s

sadjem, katero si sam obral, ko si moral s puščico, katero si sam priostril, se grel ob ognju, katerega si priklical iz dveh kamnov in ko si se priklanjal bogu, ki si ga sam izrezljal v nadčloveški podobi iz trdega kosa lesa. Takrat si se razgovarjal brez posrednikov z večnomolčečo usodo.

Sedaj se nastavljaš enkrat na teden pri tovarniški blagajni in radovedno vlečeš barvane papirčke iz plačilne vrečice. To je plačilo za tvoje delo, katero si prodal in sedaj računaj, izračunaj, kaj si boš kupil za to plačilo! Morda si boš moral kupiti celo čevlje, katere si šival.

In ti pisatelj, ki si spisal knjigo, ali se ti ne zgodi, da greš — potem ko so ti pošli lastni izvodi, katere si razdelil med prijatelje — h knjigotrcu in si isto kupiš za del honorarja, ki si ga dobil za njo? Tudi to je mogoče!

Toda začel sem pri tebi, delavec, doživljajoč tvoj praznični dan. O, ta občutek čistega svežega perila! In štirindvajset prostih ur, iz katerih se mora izbiti čim več miru in luči. Morda si star le dvajset let in tvoja draga te čaka sredi mesta. Ona ti najbrže ni to, kar ti je tvoje šestdnevno delo, katero si dovršil in ki ti je pobegnilo k drugim ljudem. Toda danes delaš za se in za svojo ljubezen, ki te ne zapusti in vse, kar narediš in tvoji dragi vzameš, gre s teboj.

V DOMOVINI

Državno pravdnništvo v Zagrebu je prepovedalo prodajanje in razširjanje lista „Reflektor“ šte. 2. od 21. okt. t. l.

Notranje ministristvo je prepovedalo uvoz in razširjanje sledečih časopisov: „Le journal de Moscou“, „Me jounar de Barcelone“, „Agence Espagne“, „Regarda“. ki izhajajo v Parizu in „The Anti-Nazi Economie Bulletin“, ki izhaja v Ameriki.

Notranje ministristvo je prepovedalo uvoz in razširjanje knjige „Was jeder Deutsche vom Grenz und Auslanddeutschum wissen muss“, izdano v Monakovem od G. Fitbogna.

Državno pravdnništvo v Zagrebu je prepovedalo prodajo in razširjanje lista „Seljačka misao“ šte. 20. od 22. okt. t. l.

Ministristvo za soc. politiko in nar. zdravje razpisuje za svoj ortopedski zavod licitacijo za nabavo: 3000 fusa boksa, 1500 fusa boksa 300 kg brandzola, 200 fusa ševroa i. t. d. (Služb. Nov. šte. 240. od 2. nov.)

Uprava drž. monopolov razpisuje za 4. dec. t. l. nabavo: 108.000 kg faltšahelkartona in 12.000 kg hromerzackartona. (Sl. Nov. 3.11.1937)

V bližini Virovitice (Novi Gradec) je prišlo po uradnem poročilu do krvavega spopada med orožništvom in pristaši bivše HSS, ki so se hoteli udeležiti prepovedanega shoda. Ubite so bile tri osebe.

Obč. odbor Virovitice z županom R. Gregorjem na čelu je bil razrešen z odlokom banske uprave. Imenovan je bil takoj novi odbor s predsednikom V. Ružičko na čelu.

Pri Virovitici so bile po drugem uradnem poročilu ubite štiri osebe, osem pa je ranjenec, od teh šest zelo resno, med katerimi tudi g. Mesarov poslanec na dr. Mačkovi listi.

V Koprivnici je bil imenovan novi občinski odbor, za župana pa J. Klučko, profesor v pokoju.

„Subotičke Novine“ ne vedo, da je bil T. G. Masaryk predsednik republike. V številki od 17. septembra pišejo, da je umrl ministrski predsednik T. G. M. „Subotičke Novine“ so v ozkem sorodstvu z znano „Hrv. Stražo“.

List nadškofa Šarića. „Katolički Tjednik“ piše o vzroku, zakaj je delavstvo zapustilo cerkev. Kot krivca označuje: „svećenstvo koje se je lijepo povuklo u svoje udobne dvorce i župe“. (Dobeseden prepis!)

V prvih desetih mesecih je bilo ustanovljenih v Jugoslaviji 40 novih delniških družb od teh ena v Sloveniji.

Med vožnjo s parobrodom iz Sušaka v Split je napravil samomor obrtnik Matija Čonić iz Zagreba; v poslovnem pismu stoji med drugim: Ubijam se, ker se na tem svetu ne da na pošten način živeti.

In morda gresta skupaj v kino in nadomestilo ti bo tisočkrat tvoje v svetu izgubljeno delo, katero so ti plačali, da bi si lahko omislil druge stvari. Tu boš gledal mnogo lepše stvari od tistih, katere sam delaš. Vrtovi so tu, palače, nabite ulice, penzionat za deklice, ki so prestrašene, ker so zagledale miško, dame z briljanti, za poroko pripravljen ženin, kateremu so počile naramnice, tisočglava množica hiti preko trga, potaplja se žena, in zopet poroka, in tako dalje... Ti, ki izdeluješ vedno iste predmete, jih mečeš na kupe, ki rastejo, ti jih vdihaš, ti misliš šest dni samo na nje in sanjaš šest dni samo o njih, ti si naenkrat tu — tvoja draga preliva solze — v vrtincu dogodkov, ki ti predstavljajo cel svet.

In če potem sedita na klopici ob reki in se temni in vajine misli uhajajo še vedno k filmu, ki se za sekundo pretrga, se spomniš, da boš jutri in cel teden zopet kopicil svoje pošteno, edino odmerjeno delo, kam pobegneš potem drugim kot na ustnice, na prsa svoje najdražje, kajli ona, ta tvoja edina resničnost, se stalno spreminja in kroži okoli tebe. In za trenutek se nasmeješ, za trenutek zajokaš, in ona se spreminja stalno, vidiš jo od vseh strani, kakor film, kakor svet, ki tvoje delo požira in ne vrača.

Pod zarjo svobodnih dni ...

Dne 29. oktobra t. l. je bila seja občinskega odbora na Jesenicah, v katerem je večina dvajsetorice, sestavljena iz kandidatov seznama IRZ na podstavi volilnega izida z dne 25. oktobra 1936, ko je dobil seznam IRZ 630 veljavnih glasov (od teh 330 glasov železničarjev in organov obmejnega komisariata), seznam slovenskega delovnega ljudstva 618 glasov (6 mandalov) in seznam INS pod imenom „narodno-socialne gospodarske liste“ 479 glasov ali 4 mandate. Gori omejnena seja tega občinskega odbora je važna, da zgodovinski dogodek v mrtvilu naše grenke, od besedolomstva spačene dobe. Občinski odborniki s seznama slov. del. ljudstva so spravili namreč na dnevni red seje več predmetov, ki jih hočemo zabeležiti.

Ker se je seja vršila na dan, ko so Slovenci pred 19 leti stresli z ramen avstrijsko nadvlado, so predlagali, da naj občinski odbor zaprosi bana, da se izda odredba, s katero se 29. oktober proglasi na celem področju Slovenije za slovenski državni praznik, na kateri dan počivaj vsako delo, ne da bi se delavstvu skrčila mezda, in na kateri dan tudi vsi uradi in javne ustanove (šole) ne poslujejo.

Po kratkem poročilu obč. odbornika dr. Aleša Stanovnika, ki je opozoril, da sta odbora obeh bivših slovenskih „oblastnih samouprav“ tudi že sklenila proglasiti dan 29. oktobra za slovenski praznik, vendar se to ni nikoli izvedlo, je od 27 navzočih odbornikov 23 glasovalo za gornji predlog, dočim so se odborniki JNS vzdržali.

Drugi predlog islih odbornikov vsebuje zahtevek, da se jeseniški občinski odbor izreče za pristop Slovencev k sporazumu z dne 8. oktobra t. l.

Po enournem govoru dr. Stanovnika je prebral tov. delavec Tine Zupan s seznama JNS kratko izjavo, s katero je obsodil predlog kot nasproten aktu z dne 1. 12. 1918 in zagrebški sporazum kot nepremišljeno eksperimentiranje. Za klub odbornikov JRZ ni hotel nihče podati nobene izjave, nakar je dr. Ivo Štampihar kot drugi predlagatelj odgovarjal na edino nasprotno izjavo, ki je bila izrečena, dokazal neutemeljenost njenega zrelišča in obsodil molk prizadete večine obč. odbora kot še večji greh na slovenski stvari kot odkrito nasprotovanje odbornikov JNS. Našel je veliko zglodov, kako izgleda obstoječe stanje, ne da bi bilo mogoče te stvari pred javnostjo razkriti. — V nasprotju s prvotnim molkom je župan Markež sklepno izjavil: „Mi nismo niti proti, niti za predlog, temveč mislimo (po skoro dvehurni razpravi), da predmet ne spada pred občinski odbor. Dokaz za to dejstvo, da govorimo že dve uri, ne da bi napravili najmanjše, za občino koristno delo. Po tem bomo uravnali svoje glasovanje.“ — Na zahtevo dr. Štampiharja, da se o predlogu glasuje poimenično, če bi se odredilo javno oddajanje glasov, ali pa tajno z listki, se je župan odločil za tajno glasovanje. Štetje glasov je pokazalo 20 glasov proti predlogu, 5 glasov za predlog in dva prazna. Ta izid je značilen tudi zaradi tega, ker so bili na tej seji navzočni le 4 odborniki s seznama slov. delav. ljudstva. Značilna je tudi županova napoved „zrelišča“ odbornikov JRZ, da predmet ne spada na našo obč. odbora, „čeprav sklepajo srbske mestne občine proteste“, ko je znano ...

Kako živi obrtnik?

Govori in piše se o sedanjem razmahu industrije, trgovine in obrti. Povdarja se posebno, da se položaj vseh mnog gospodarstva stalno izboljšuje.

Kot obrtnik bi rad pokazal na nekatera dejstva, ki sem jih na lastni koži občutil. Od leta 1925, točno zapisujem vse dohodek in izdatke.

Moje „bilance“ izgledajo takole:

letni kosmati dohodek	Din 74.960·	45.200·	20.370·
povprečni mesečni dohod.	6.247·	3.767·	1.700·
letni izdatek za surovine	31.000·	19.000·	5.500·
dolžniki	16.254·	7.790·	4.050·
moji dolgovi	29.100·	35.000·	41.000·

V letošnjem letu se bode kosmati dohodek dvignil za približno 40%, tedaj bo zaključek izgledal približno takole:

letni dohodek	Din 30.000
izdatek za surovine	10.000
dolžniki	5.000
moji dolgovi	41.000

Razumeti morate, da povprečni mesečni dohodek l. 1936., ki znaša Din 1700 mora kriti vse potrebe: za delavnico (materijal, elektr. tok, orodje) in za preživljanje družine. Iz številki bi se dalo sklepati, da letos živim bolje. V resnici pa je takole: letni dohodek bo Din 30.000, za surovine in orodje bom izdal Din 10.000 ker so cene surovinam narasle in sem

moral dokupiti nekaj orodja. Torej ostane za življenje celega leta Din 20.000—. Od tega pa sem letos z velikim trudom plačal obresti za dolg Din 36.000, česar par let prej nisem zmogel. L. 1936 mi je ostalo za prehrano in obleko družine 14.870, letos pa 16.400 dinarjev, ali 1530 Din več. Če pa štejemo, da so cene živil in oblačil skočile za 20—30%, sem torej najmanj za 15% na slabšem.

Rekel sem, da živimo trezno in skromno, pa so dolgovi kljub temu naraščali. Vzrok je v tem, ker sem popravil delavnico, kupil stroje in vpeljal elektriko. To me je stalo okoli 53.000 dinarjev, potem me je pa kriza prehitela na pol pota. Povečanje dolga v letih 1931—1936 gre samo na račun neplačanih obresti.

Kakšne zaključke delam za bodočnost? Moj up so otroci! Ko dorastejo, bodo pomagali. Če jim bo pa sploh mogoče pomagati, ne vem. V približno šestih letih bi prišel na čisto, ali kaj vem, če ne bomo doživeli kmalu novo krizo, še ostrejšo kot preje.

In kaj mislim o sedanjih konjunkturah? Ta konjunktura je začasna in imajo od nje korist le velika podjetja. Srednji sloji, še bolj pa kmetje in delavci, pa smo v istem položaju.

Gorenjski obrtnik.

Nov napad na delavsko zakonodajo

Dobro se še spominjamo okrnitve členov 219 in 220 o. z., ko smo izgubili pravico do polne enotenske mezd v slučajih boleznih. Sledila je uredba o prepovedi stavljanja in o arbitraži, nato uredba o minimalnih mezdah, ki določa 1,50 do 2 Din urno mezdo in daje tako podjetnikom pred oblastjo moralno podlago, da svoje mezde uravnajo v tej višini. O kršenju vseh važnejših členov delavske zakonodaje pišejo vsi naši listi in nikogar ni, ki bi dal tem zakonom izvršilno moč. Delavstvo, ki edino ima interes na tem da izpolnjujejo podjetniki vse tiste obveznosti, ki so še v veljavi od tako zelo okrnjene zakonodaje, je pa radi svoje nezadostne povezanosti pasivno, tako v strokovnem kakor tudi v političnem gibanju. Appetit podjetnikov je

pa nasprotno vedno večji in tako so se sedaj spravili tudi na člen 330 o. z. Okrnili ga hočejo tako, da bi delavci ne imeli več pravice zahtevati svoje neizplačane mezde za dobo 3 let nazaj, ampak bi take terjatve zastarele že v teku 6 mesecev za nadurno in 12 mesecev za navadno delo. Razen tega bi morali delavci še dokazati, da so izvrševali nadurno delo po posebnem nalogu delodajalca, kar bi bilo praktično skoraj nemogoče. In povrh vsega predlagajo to še z utemeljitvijo, da je „... v korist čuvanja delavskih interesov“. Kakšna ironija!

Seveda, dokler ne bomo enotni in živo začutili potrebo skupnega dela, se podjetniki lahko norčujejo z nami.

„Naš kovinar“

Domače vesti

POLOŽNICE PRILAGAMO da našnji številki ter prosimo vse, da nam dolžno naročnino ČIMPREJE PORAVNAJO; kdor pa bi položnico, kljub temu da ima plačano naročnino, pomotoma tudi prejel, ta naj jo shrani ali pa naj odda znancem in prijateljem, ki bi bili mogoče tudi pripravljene, naročiti se na naš list.

Vse naročnike prosimo, da nas o eventualnem nerednem prejemanju „Sobote“ takoj obvestite, ker se nam večkrat dogaja, da nam pošte vračajo naročene in plačane številke s pripombo: ne prima.

Otvoritev „Ljudske univerze“. V četrtek, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer bodo ob letošnji otvoritvi „Ljudske univerze“ v Kranju recitali svoja dela mladi slovenski književniki: Špurova, Brnčič, Potrč, Šeligo, Godina, Fatur, Rob. Otvoritvena prireditelj se bo vršila v gledališki dvorani Nar. doma. Nabavite si pravočasno vstopnice v lokalni Jug. akad. društva (Hotel „Jelen“) vstopnina Din 6.—, 2.—, dijaki Din 1.—. Pozivamo vse, da podpro idealna stremiljenja naših akademikov!

Za 40 letno vestno in požrtvovalno delovanje pri gasilski in reševalni službi je bil med drugimi odlikovan tudi g. Janko Bajt, posestnik in trgovec.

Sresko načelstvo v Kranju razglasa, da se je pričelo v torek, dne 2. novembra z gradnjo novega železobetonskega mecesnovega mostu na banovinski cesti Kranj—Jezerko v km 24.484 na Sp. Jezerskem; nosilnost sedanjega lesenega mostu znaša samo 4 tone ter je promet s tovornimi vozili preko te teže prepovedan. Predpisane signalne deske so že postavljene.

NOVA ZALOGA klobukov pravkar dospela. Cene brez konkurence. Suknje, površnike, damske plašče nudi tvrdka Albin Jazbec, Kranj.

„Delavska pravica“ poroča iz Kranja: Ze dolgo časa je znanim krogom pri nas v nadlego Jugoslovanska strok. zveza. Venomer premišljujejo in delajo načrte, kako bi ustanovili pri nas Združene in tako zavojevali Kranj in okolico. Prav v zadnjem času slišimo, da se tak načrt dela v Šmartnem pri Kranju in sicer po krajevnem odseku „Zveze slovenskih fantov“. V tem „društvu“ se pripoveduje, kako je potrebna delavska organizacija v našem kraju in sicer ne Jugoslovanska strokovna zveza, pač pa Zveza združenih delavcev. No, naše mnenje je, naj jo le ustanovijo, če jo bodo mogli, toda v koliko bo delavska ta organizacija, ne bodo odločali delavci, pač pa drugi. Veliko mora biti nasprotstvo teh ljudi proti JSZ in proti enotnosti kršč. delavstva. To si bomo dobro zapomnili in se znali najti tudi v predvidenem novem položaju. Vsaka palica ima dva konca... „Delavska pravica“ je glasilo krščanskega delovnega ljudstva in se naroča v Ljubljani, Miklošičeva 22/L.

POSLUŽUJTE se kopališča v Zdravstvenem domu!

Bilančno poročilo Jugočeške. Večina slovenskega „vodilnega“ časopisja, med drugimi tudi „Jutro“ in „Slovenec“, je obenem s srbskimi in hrvaškimi časopisi priobčila bilančno poročilo Jugočeške d. d. brez vsakega komentarja ali kake pripombe. Samo belgrajsko „Vreme“ — znano iz zadnjega časa po plačanih izjavah za veleblagovnice — je bilo toliko odkrito in pristavilo pod očitvijo od Jugočeške same priposlano bilančno poročilo številko 29030, kar pomenja, da je ta objava — plačana. Na bilanco samo se bomo — čim izide v „Uradnem listu“ — še vrnili.

DEŽNIKE lastnega izdelka kakor tudi veliko izbiro KOZUHOVINE nudi Jenko Alojzij, dežnikar Kranj.

Šolska stavba je takorekoč pod streho. Dovršujejo se zadnja zunanja dela, tako da bodo mogli opravljati obrtniki vsa notranja dela že koncem jeseni in celo zimo. Poslopje izgleda kar simpatično, posebno prostranost dela zelo dober vtis, tako da hvala Bogu otrokom ne bo primanjkovalo ne zraka, ne sonca.

„Gospodinja“, strokovni list za gospodinjstvo, prinaša v pravkar izišli novemberski številki mnogo skrbno nabranega gradiva in nasvetov, potrebnih vsaki napredni gospodinjki!

Cela Stara cesta se že čez leto dni pritožuje, da nadleguje dim iz prenzko postavljenega dimnika nove OUZD palače vse stanovalce te ceste. Ze pri prvotni kolavdaciji tega poslopja je bilo obljubljeni, da se bo ta očitviden nedostatek odpravil, toda danes — ko je preteklo že leto dni od te kolavdacije — je še vse pri starem in še vedno ni resnih izgledov, da se to nevzdržno stanje popravi. Pozivamo pristojno oblast, da to zadevo enkrat za vselej uredi.

Cerkije

V visoki starosti 76 let je umrla nekaj dni pred Vsemi sveti gospa Agata Kuralt, rojena Robas, po domače Robasova mati. Ob njeni smrti je nje no potomstvo štele 74 duš, od katerih jih živi še 60. Bila je torej res nekaj steber življenja N. v. p. m.!

Vodovod. Rezervoar je že povsem dovršen. Zdej je v delu glavni vod, ki pelje vzporedno s suhim grabnom do Lahovič. Delo v resnici tako napreduje, da bo kmalu končano.

Škofja Loka

Dražba lovišč občine Trata se bo vršila dne 29. novembra ob 9 uri na Okrajnem glavarstvu, soba štev. 4. Lovišče A meri 2260 ha, lovišče B pa 2825 ha; jamčevina in izklicna cena za vsako lovišče znaša po Din 1000.—. Podrobni pogoji so na vpogled pri Okrajnem glavarstvu.

Slov. Javornik

Okrajno glavarstvo v Radovljici je oprostil našega župana Perka vsake krivde in kazni, ker je s pričami dokazal, da ovadba, po kateri pri igranju bržavne himne na veselici podpornega društva v Žirovnici ni vstal s sedeža, nima prav nobene opore in da poteka verjetno iz varne preračunjenosti.

Jesenice

Vlomi in vzroki. V noči med 29. in 30. oktobrom je bilo izvršenih na Jesenicah četvero vlomov. In to na glavni jeseniški prometni žili. Policijski organi so preobremenjeni z nalogami varstva obstoječega stanja in z vsem, kar je s temi nalogami v nemili zvezi. Zaradi te budnosti podnevi, je policija ponoči utrujena in ne more tako vestno vršiti odgovorne in težke službe. Vlomi so bili izvršeni v mesariji Bajželj, takoj poleg v gostilni pri Dalmatincu, v Krekovem domu in sosednji gostilni Brenc. Vlomi se na Jesenicah ponavljajo, odkar imamo policijski komisariat in ugašujemo ulično razsvetljavo o polnoči ter odkar se je s pomočjo iz vseh vetrov nabranih stavkokazov posrečilo strelj odpornost poklicnega industrijskega in stavbinskega delavstva.

Zanimivo gostovanje. V nedeljo, dne 7. t. m. ob 8 uri zvečer gostuje na Sokolskem odru gledal. oder Nar. čitalnice iz Kranja z opereto Miryta. To ljubko domače delo (komponist in libretist je g. Josip Raha) je v pretekli in letošnji sezoni želo na kranjskem odru tako razveseljiv uspeh kot doslej le malokatera muzikalna stvaritev. Dejanje se vrši v gorenjski letoviščarski vasi in v Dubrovniku. Naslovno vlogo kreira ga Rajheničeva, v možkih vlogah pa dominira priljubljeni kranjski komik g. Hlebš, ki je v Kranju pri vseh predstavah vzbujal salve smeha. Balletne točke vžigajo do frenetičnih aplavzov in so bistveni del tega revialnega dela. Predprodaja vstopnic od 2. ure pop. dalje v Sokolskem domu. Vse domačine in okoličane opozarjamo, naj ne zamude te res zanimive prireditve.

Mojstrana

Smučarski klub Dovje-Mojstrana vabi vse smučarje in prijatelje za nedeljo 7. novembra v Mojstrano, hotel „Triglav“, kjer bo velik smučarski trening — ples in prav pristrčna zabava. Start ob 15. uri. Prijavnina Din 5.—. Krasna markacija.

Smuk, na svidenje v Mojstrani!

Trgovec in delavec

V naši 10. številki od 9. oktobra t. l. smo obravnavali razmere v lesni industriji in pozvali kmete, voznike ter lesne delavce in žagarje, da naj pazijo na svoje pravice. Odgovoril nam je "Trgovski list" precej ostro (hujskanje!) v številki od 20. oktobra, stvarnejše pa v številki od 25. okt., kjer je obenem sam pobil vse navode prvega odgovora, tako da nam je neposreden odgovor kar prihranil. Konstatiramo pa naknadno še sledeče:

Običaj je pri nas na Slovenskem, da se vsakogar, ki se drzne potegniti za delavce in kmete, napade, da je hujškač, neodgovoren element, če pa še to ne pomaga pa — komunist! Ko smo se zavzeli za lesne delavce, nas ni vodilo samo prepričanje, da mora tudi delavec postati dostojen član družbe, ampak tudi interes za narodno gospodarstvo.

Naj govore dejstva! Ako delimo panoge v slovenskem gospodarstvu (industrija, trgovina, obrt) po različnosti in uporabi proizvodov, najdemo, da se proizvaja oz. prodaja:

	v trg.	v obrti	v industr.
a) konzumnega blaga (živila, oblačila itd.)	73%	70%	27%
b) produkcij. sredstev (stroji, orodje itd.)	24%	24%	56%
c) obe vrsti in storitve (v obrti)	3%	6%	17%

Pri tem je treba upoštevati, da se stoji 70% slovenske industrije iz lesnih, živilskih in oblačilnih obratov, to je, da je sestavljena konzumna industrija iz malih podjetij, industrija za produkcijska sredstva pa iz velikih podjetij.

Kaj nam pokažejo ti odstotki? Nedvomno dejstvo, da je velika večina slovenskih trgovcev in obrtnikov (ter živilska in oblačilna industrija) zainteresirana na čim večji proizvodnji in prodaji konzumnih sredstev. Potrošnja konzumnih sredstev pa je merilo kupne moči prebivalstva, ki ga tvorijo predvsem delavci in kmetje. Kupna moč prebivalstva se poveča, če se povečajo plače delavcev in cene kmečkih pridelkov. Brez razlage je vsakomur jasno, da povečini zaslužek delavcev in kmetov poveča porabo konzumnih sredstev. Iz tega sledi, da brez izboljšanja položaja delavcev in kmetov ne more priti do trdnega izboljšanja slovenske trgovine, obrti in male industrije.

Popolnoma se strinjamo s pogledi "Trgovskega lista" na potrebo samostojnosti in enakopravnosti slovenskega gospodarstva, proti tujemu kapitalu in proti monopolom, tako v industriji in bankarstvu, kot v trgovini (Tata). S pogledi, ki se tičejo delavstva kot jih je izrazil "Trgovski list" pa se na podlagi obrazloženega ne strinjamo,

če hočemo pravično zastopati ne samo interese delavcev in kmetov, ampak tudi interes slovenskih trgovcev, obrtnikov in naše domače industrije.

SPORT

Gorenjska zimsko-sportna podzveza Jesenice (Službeno)

Nov član uprave. Z ozirom na predstoječe delo v upravi se kooptira v u. o. tov. Čop Jaka od TK Skale Jesenice.

Zapisniki klubskih smuških odsekov. Ker je savezna uprava zahtevala od podzveze, da ji pošilja svoje zapisnike sej, je sklenil u. o. GZSP da vsi klubi pošiljajo na naslov podzveze svoje zapisnike rednih sej smuških odsekov. Povdarjamo, da je to radi točnejšega in preglednejšega dela nujno potrebno.

Smuški klub Poljana — Kranj imenuje tov. Rob Otona za zastopnika kluba v širšo upravo GZSP, kar se odobri. Naročene tiskovine dobi na seji š. u. GZSP. Verifikacijske izkaznice za Magistra in Nučiča dobi na seji 14. nov. t. l.

TK Skala Jesenice. Dopis se vrne radi pomanjkljivosti. Odgovori naj na okrožnico GZSP posebno. Na JZSS naj pošilja samo podatke, ki jih on zahteva v svoji okrožnici št. 1. Navedbe za ASK Gorenjca se ne morejo vzeti na znanje.

SK Bohinj. Dopis se vzame na znanje. V zadevi skakalnice se odgovori pismeno. GZSP se občnega zbora ne more udeležiti, pošilja pa najlepše čestitke in želje k uspešnemu delu.

SM. K. Dovje — Mojstrana. Dopis se vzame na znanje. Prošnja radi prevzema klasične kombinacije ob priliki njihove 10-letnice se odpošlje na JZSS. Klub naj pošlje določene pristojbine za verifikacijo novega člana Lihentegerja. Njihove prireditve dne 7. t. m se Gzsp udeleži po svojem zastopstvu.

Izvedba alpske kombinacije se glasom dopisa JZSS odda SK Bratstvu na Pustem rovtu. Vse predpriprave z omenjenim klubom uredi teh. referent.

Kondicijski treningi Glasom dopisa JZSS št. 193/37—38 se predlaga JZSS naj se treningi vršijo vsako sredo popoldne in četrtek dopoldne. Pričetek bo objavljen naknadno.

SK Lesce se črta iz seznama članov GZSP, ker je prenehal delovati. O tem se obvesti JZSS.

Verifikacije. Vsi seznamni verificirani tekmovalcev, dostavljeni od klubov se po pregledu odpošljejo JZSS.

Termini prireditev. Na znanje se vzamejo predlagani termini TK Skale, SK Bohinja, in SK Dovje Mojstrana. Opozarjajo se vsi ostali klubi, da dostavijo najkasneje do 12. nov. svoje

termine prireditev, ker se po preteku tega termina poslani dopisov ne bo več upoštevalo, ter se bo vsakemu klubu predpisal obvezen termin v izvedbo.

Zastopniki za širšo upravo GZSP. Vsi klubi naj takoj določijo svoje zastopnike v širšo upravo, ker se prva seja vrši 14. nov. na Jesenicah.

Cenik tiskovin, katere ima na zalogi GZSP. Potrebne tiskovine za verifikacijo Din 15—, obnovitev verifikacije Din 10—, sodniška pola Din 6—, tekmovalne prijavnice Din 1—, tiskovine za zdravniški pregled Din 0.50 kontrolni listki Din 1—. Vse tiskovine se pošiljajo po povzetju.

Činkovic Jože Ažman Drago
predsednik tajnik

Prvenstvena tekma Mars : Kranj v nedeljo 7. nov. ob pol 3. uri

Kranj : Svoboda 3 : 0 (1 : 0). Preteklo nedeljo se je Kranj revanžiral Svobodi za odvzeto piko v prvem delu tekmovalja. Svobodaši so nastopili brez ambicij spravili iz srečanja kak profit zase, zato se tudi Kranj ni bogve kaj naprezal. Z lahno premočjo je vodil ne posebno zanimivo igro ves čas njenega poteka, prevladoval zlasti v srednji vrsti in obrambi, dočim so se Svobodaši razven sporadičnih izpadov večinoma le branili. Najboljši gol je dal Vreček v prvem polčasu, v drugem je zvišal Jakše na 2 : 0 in ko je Unter iz enajstmetrovke tretjič polresel mrežo, je bilo tudi pri domačih konec agilnosti. Pri gostih se je odlikoval edinole Šlamberger na desnem krilu in je imela obramba domačih žnjim več opravka kot z vsemi ostalimi štirimi v napadu. Publike je bilo razmeroma malo. Sodil je dobro g. Jordan.

Jadran : Bratstvo 4 : 2 (2 : 1). Jeseničani tudi tokrat niso uspeli. Smolo imajo s postavo, ki je zlepa ne spravijo kompletne skupaj, kar je pri moštvu, ki nima dovolj dobrih nadomestnih igrancev, seveda usodepolno. Kljub temu pa so dali Jadranu toliko odpora, da bi bil po igri sodeč bolj na mestu neodločen rezultat. V nedeljo igra Bratstvo v Ljubljani proti Hermesu. Ker je upanje, da bodo jeseniške vrste v nedeljo kompletne, je pričakovati hude borbe.

Po osmem kolu izgleda prvenstvena tablica takole:

Kranj	8	5	2	1	22:6	12
Jadran	8	5	2	1	16:10	12
Hermes	8	5	1	2	19:10	11
Svoboda	8	4	2	2	22:13	10
Reka	8	5	0	3	14:12	10
Bratstvo	8	2	0	6	15:22	4
Slovan	7	1	0	6	9:25	2
Mars	7	0	1	6	5:22	1

MALI OGLASI

Vsaka beseda Din 1—: Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Dopisovati žel!
boljši državni uradnik v lepem kraju Gorenjske z inteligentno in simpatično gospod. staro do 30 let. Dopise upra i za „Obojestransko diskrecija“.

Prazne kante
kupujem stalno; vsebina 5—25 kg. Na upravo pod „Dobro ohranjene“.

Gospod z lastnim
manjšim, toda dobro uspeva-jočim podjetjem išče znanja s trgovsko naobrazeno gospod. pošteno in iz dobre hiše, ki naj bi mu postala zvesta sodelavka. Ponudbe na upravo pod „Dom“.

Kupujem steklenice,
rabljene, od 80ml in podobne vseh vrst velikosti. Ponudbe na upravo pod „Ste-lenice“.

Prodajalka
specerijske stroke se sprejme takoj. Naslov v oglašnem oddelku „Sobote“.

Kupim vlogo
Ljudske hran. in pos. Kranj proti takojšnemu plačilu. Ponudbe s ceno v procentih upravi „Sobote“ pod „30.000“.

Stanovanje dveh sob
s priključnimi išeče mirna stranca. Naslov pustiti v upravi za „Zračno“.

Nameščenja išče
mlada, tudi lažjih pisarniških del zmožna moč, pripravljena sprejeti vsako delo. Naslov v upravi.

Iščem
2—4 usjarske pomočnike in dva pomožna delavca ki sta že delala v usjarski delavnici, neporočeni imajo prednost. Naslov pove oglašni oddelk „Sobota“.

Prodam vlogo
Jadransko-podunavske banke na 22.000 dinarjev. Naslov v upravi.

Pozor!
Usnjati suknjič
najfinejše usnje, topla podloga, v zelo dobrem stanju prodam. Naslov v upravi lista.

Tiskarna
„Sava“ d. d.
Kranj
Knjigarna - Knjigoveznica
Izdelava štampljk
Zaloga vseh šolskih potrebščin

Vzamem
v najem
najraje v bližini Dubrovnika (eventuelno tudi Splita) boljši hotel s 15 do 20 sobami, tekočo vodo, samo v zelo dobrem stanju. Izčrpne ponudbe na upravo „Sobote“ pod „Strokovnjak“.

Bertie,
razširjajte,
naročajte
SOBOTO

Ne pozabite na naš
TEDEN OSTANKOV
od 3. do 10. novembra
Razni ostanki volnenih blagov, berhenta, flanela itd
Crobath — Kranj
(Pri Franceljnu)

AVTOMOBILISTI POZOR!
Lastniki Diesel avtomobilov zahtevajte povsod novo „Diana“ rumeno Diesel avto-olje
Varuje — Motor — Štedi
PETRONAFTA K. D., ZAGREB

„IDES“ TVORNICA ČRNILA IN KEMIČNIH IZDELKOV **KRANJ**
Čistilo za kovine
v pločevinastih flašicah ali odprto
Trgovci en gros cene!

DELAVCI, KMETJE, OBRITNIKI, TRGOVCI IN URADNIKI
KUPUJTE LE
DOMAČE BLAGO
Domače pa je le ono blago, katerega izdelal naš domač obrtnik, naš domač tovarnar in katerega prodaja naš domač trgovec!
Gostilničarji in mizarji popust!

STEKLARNA
I. COLNAR
KRANJ
Steklenice, šipe
Tehtnice, jedilni pribor
Eterna, Ideal emajl posoda
Kipi, krožniki, ves porcelan
Lepe vaze, brušene servise
Ogledala, okvirje, slike
Gostilničarji in mizarji popust!